

Мошноріз М. М.,

викладач кафедри мовознавства

Вінницького національного технічного університету

ПАТРІОТИЧНІ ІНТЕНЦІЇ МІФОПОЕТИКИ С. ЧЕРКАСЕНКА-ЛІРИКА

Анотація. У статті досліджено патріотичні мотиви в поезії С. Черкасенка за допомогою міфопоетичного аналізу, виявлено міфологічні мотиви та образи, визначено їх вплив на реалізацію авторської ідеї.

Ключові слова: модернізм, міфологема, національно-патріотичні мотиви, поетичний цикл, лірика.

Постановка проблеми. 24 грудня минає 140 років від дня народження українського поета, драматурга Спиридона Черкасенка. Спиридон Феодосійович Черкасенко (1876–1940) – письменник Донецького краю, який сприяв розвитку українського художнього слова, перебуваючи 20 років далеко за межами України. Спиридон Черкасенко видомий своєю активною діяльністю у громадському, літературному, освітньо-педагогічному житті України. Протягом 1910–1914 років Черкасенко був одним із найактивніших громадських діячів, який боровся за права українців на власну культуру, освіту, духовність, національні цінності, висміював, за його власним висловом, «квасних патріотів» [8, с. 20]. Автор понад 30 збірок поезій, близько 50 драматичних творів (трагедій, драм, комедій). Багато поезій стали народними піснями – «Ой, чого ти, дубе...», «Зима і весна», «Над річкою» та ін. Погодимось із О. Мишаничем, що «щедре творче обдарування С. Черкасенка було визнане вже в перше десятиліття його літературної праці». В. Винниченко, який перебував у Парижі, прочитавши цикл поезій «Падучі зорі», надіслав В. Левицькому листа, вітаючи Україну з новим великим талантом [6, с. 190].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Приємно, що творчість цього поета не залишилася поза увагою дослідників, хоча стала предметом дослідження лише на початку 1990-х років. Творчість письменника досліджували в різних аспектах. О. Мишанич одним із перших видав двотомник поетичних, драматичних, прозових творів письменника з ґрунтовною передмовою. Ліричні твори С. Черкасенка досліджували О. Єременко, О. Кузьма, Н. Майборода, О. Романиця. Діяльність С. Черкасенка у громадському та освітньо-педагогічному житті українського суспільства ХХ ст. вивчала Г. Калантаєвська. Н. Копиленко опрацювала педагогічний доробок С. Черкасенка. В. Погребенник аналізував взаємодію літературного та народного факторів у ліриці С. Черкасенка. С. Хороб досліджував драматичні твори автора. Погодимось з Г. Калантаєвською, що вся творчість С. Черкасенка «об'єднана спільною ідеєю – відстоювання інтересів української нації у різних сферах суспільного життя. У своїх працях автор відстоював право рідного народу на свою культуру, пропагував українську визвольну ідею» [7, с. 22]. На думку В. Вишневського, С. Черкасенко є одним із дослідників, які вивчали і пропагували педагогічні ідеї провідних вітчизняних діячів науки, культури, мистецтва й активно популяризували їхні ідеї серед широкої громадськості, що сприяло повноцінному усвідомленню ролі та значення

кожного з них у культурному розвитку українського народу [4, с. 22]. С. Черкасенко, проживаючи в Україні, сприяв розвитку української духовності та формуванню світогляду, громадянської думки молодого покоління. Переконав письменника у необхідності навчання дітей рідною мовою підтверджується низкою його підручників українською мовою для учнів, таких як «Рідна школа», «Буквар», «Початок», «Читанка», «Граматики», «Найпотрібніші правила правопису» [6, с. 190].

Даних про життя та творчу діяльність поета не так і багато, значна частина фактів взяті з листування С. Черкасенка. Варто відзначити статтю Б. Зелінського «Автобіографія та апологія Спиридона Черкасенка 1929 року», в якій подано автобіографічний лист (двадцять чотири рукописні сторінки), написаний 1929 року до львівського бібліотекаря, літературознавця В. Дорошенка. Це ще раз підтверджує думку І. Котяш, що «епістолярій С. Черкасенка може слугувати багатющим джерелом біографічних свідчень та літературно-критичних коментарів до творчості письменника, своєрідним дзеркалом, у якому відображено основні етапи творчого становлення та зростання, естетичні смаки та ідейні переконання, мотиви звернення до тієї або іншої проблематики, тих або інших образів, людських характерів, фабульних ситуацій» [9, с. 45].

Предметом дослідження цієї статті є міфопоетичні аспекти лірики С. Черкасенка. **Мета статті** – виявити специфіку патріотичних мотивів у поезії С. Черкасенка. Основні завдання, які ставимо для досягнення мети дослідження, – визначити роль і значення патріотичної лірики в поезії С. Черкасенка; дослідити патріотичні мотиви в ліриці С. Черкасенка у взаємозв'язку з міфопоетикою.

Виклад основного матеріалу. Погодимось з О. Кузьмою, що «лірика С. Черкасенка – окрема грань його мистецького хисту. Вона являє собою цікавий зразок поезії нового типу. У поезії митця органічно переплелися елементи модерністських стильових систем, зокрема неоромантизму та символізму» [10, с. 92]. Поезія С. Черкасенка актуальна й сьогодні, вона може бути основою для формування патріотичних почуттів молодого покоління. Тема Батьківщини, патріотизму, зв'язку людини зі своєю землею та народом, яка є одним із провідних мотивів грецької та римської міфології, актуальною стала і в житті поета, коли йому в 1923 році довелося переїхати до Ужгорода, де він співпрацював із пластунами та написав «Пластовий Гімн», патріотичні пісні та п'єси. У пластунській поезії виразно звучать патріотичні мотиви, заклик до гартування та навчання молоді людини-патріота. Такі твори готували свідому молодь до боротьби за рідну державу. Як зазначає С. Черкасенко у листі, «національна ідейність у поезії пробуджує національний дух у молоді» [7, с. 193]: «Наш Рідний Край, о любі браття, – / Перлина божа на землі... / За Рідний Край до бою сміло, / Одважно стане кожен з нас, / За рідні гори душу й тіло / Віддасть без жалю в грізний час» [16, с. 242]. Слепе підпорядкування закону,

відмова від власного «я» і готовність віддати в ім'я своєї рідної землі все – ось характерні риси авторського патріотизму. Цей мотив знаходимо і в поезії «Рідний край»: «Над все кохай свій Рідний край / І молоде своє життя / Без дум, без жалю й каяття / За нього в грізний час віддай» [15, с. 242].

Спиридон Черкасенко зростав у південно-українському степу, краєвиди якого наповнювали душу поета любов'ю до рідної землі. Любов поета до природи, замишування красою рідної землі становлять ще одну характерну рису його патріотизму. Тому в його поезії мотив «природженої» прихильності людини до своєї землі є найуживанішим. Цей мотив відображено ще в гомерівських поемах як символ туги за батьківщиною, він є важливим аспектом традиційного розуміння патріотизму. Символами туги за Батьківщиною в поезії С. Черкасенка є похилені верби над ставом, плач чайки в степу, недосяжна зоря в хмарах. Україна – це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, лани золотої пшениці. Українська природа в поезії Черкасенка різноманітна, насичена барвами, кольорами, відтінками. І все це з любов'ю описує С. Черкасенко у циклі «На тихі води, на ясні зорі». Це усталене словосполучення часто зустрічається в історичних думках та піснях, через нього передається прагнення бранців повернутися на батьківщину. С. Черкасенко зберіг традицію використання цього вислову, і тому він з'являється в поезії М. Рильського («Слово про рідну матір»), В. Сосюри («Україна»), Д. Павличка («Гранослов») та інших. Спиридон Черкасенко написав цей цикл у 1919–1920 роках, перебуваючи в Ужгороді: «На тихі води, на ясні зорі, / В гаї зелені, в краї веселі / Злотом повиті лани – / Пливемо всі ми, як хвилі у морі, / В Україну в пусті оселі / Із чужини //» [16, с. 196]. У цій поезії використано традиційний для української літератури та фольклору образ води як символ руху, змінності таплинності часу і життя. Варіантом універсальної опозиції «небо – земля» є «земля – зоря». Міфологема зорі, яка символізує першопочаток людського життєвого шляху, в поезії співвідноситься з образом Батьківщини, рідного краю, без якого не мислиться доля людини. Як зазначено в «Енциклопедичному словнику символів культури України», часто в поезії зоря символізує таку жадану, але нездійсненну мрію [7, с. 301]. У поезії це нездійсненна мрія ліричного героя (та й мрія Спиридона Черкасенка) повернутися в Україну. У поезії вислів «на тихі води, на ясні зорі» символізує локус, де можна знайти душевний спокій: «Хутчій додому, там в хмарах зорі, / Там тихі води повив туман! – / Розвієм втому в яснім просторі, / Загоїм болі сердечних ран //» [15, с. 194]. Ліричний герой описує свій стан на чужині так: «Слова – без барв, а почуття – / Давно погашені огні / В душі моїй... //» [15, с. 194]. У цій поезії простежуємо міфомотив зцілення живою водою. У міфологічній моделі світу поета є «цілюще джерело», яке знаходиться на рідній землі і може вилікувати його від душевних ран: «Де те цілюще джерело, / Що з туги й сліз / Розіллє сміх... //» [15, с. 194].

Для міфопростору поезій Черкасенка характерне дуалістичне моделювання світу, як-от «свій – чужий», «небо – земля». Варіантом універсальної опозиції «свій – чужий» є «Україна – чужина»: «На тихі води, на ясні зорі, / В гаї зелені, в краї веселі – / Із чужини» [15, с. 194]. Образ чужини зображено в порівнянні із психологічним станом ліричного героя: «В душі, як в пустці, ридає сум, – / Гнітять негоди, гнітять суворі / Холодні хмари холодних дум //» [15, с. 194]. Чужина асоціюється з морозом, що віє з холодних гір. Україна ж – це місце, де знаходяться найбільш сакральні цінності: тихі води, ясні зорі,

гаї зелені, золоті лани. У міфопоетичній моделі світу поезії С. Черкасенка Україна є центром міфопростору. Міфологему шляху до рідної землі подано як шлях по воді: «пливемо всі ми, як хвилі в морі». Проміжним просторовим медіатором між своїм та чужим світами є море. У цьому циклі початком шляху є чужина, яка знаходиться за горами. Кінцем цього шляху є Україна. Це нагадує шлях міфологічного героя. Але щоб сюди потрапити, треба подолати певні труднощі: «Темненькі ночі, сичать гадюки, / Шляхи тернисті, вовки десь виють, / Глухо бряжчать кайдани //» [15, с. 196].

Міфологема шляху є часто вживаною в поезії Черкасенка. Як зазначає В. Топоров, «у міфопоетичних та релігійних моделях світу шлях – спосіб зв'язку між двома зазначеними точками простору» [14, с. 342]. У поезії шлях з'єднує просторові точки і нейтралізує протиставлення: «свій – чужий», «близький – далекий», «сакральний – буденний». У поезії «Хресна путь» автор використовує міфологему шляху, яка символізує шлях спокути: «Не дарма йдем, / Несем свій хрест недоли, / І хоч тяжка дорога, – Та розцвілі / Із мли проміння волі, – / Нас кличе премога //» [15, с. 167]. Цей різновид міфологеми шляху В. Топоров порівнює з Хресним шляхом Ісуса Христа на Голгофу [14, с. 342]. У поезії Черкасенка це – шлях не однієї людини, а цілого народу: «Сумний наш шлях / В тернах повивсь колючих, / Над нами ворон кряче...» [15, с. 166].

У циклі «Тихої ночі» вірші сповнені любові до рідного краю та тривоги за його долю. У поезії «Вечір у степу», яка належить до цього циклу, своєрідний міфопростір: «А там, в ярах, по лощинах вже ніч чорніє; / Ще далі, ген на обрії, змарнілим склом / В оздобі верб задумливий ставок біліє / І дихає звідтіль привабливим теплом. / Біля ставка, в яру, пастух вечерю варить. / Легенька мла над всім: чи дим то, чи туман?.. / Як гарно тут в степу лежать, про щастя марить, / Очима обіймає небесний океан!..» [15, с. 59]. Степ є абсолютним простором, а міфологема «небесний океан» – зоною («межею між світами», яка «з'єднує буденний світ із сакральним»), що символізує прагнення ліричного героя до спокою, гармонії [5, с. 72]. Бінарна опозиція «земля – небо» («степ – небо») містить у своєму складі характерну міфологічну структуру простору «верх – низ». Часопростір окреслюють позитивно забарвлені етнічні слова (верболози, степ, ставок, обрій), які створюють ідеалістичний, казковий образ української землі. Український степ, у поетичному образі якого домінує значення широти, безкрайності, неосяжності відкритого простору, органічно пов'язується із категорією свободи, волі, місцем зародження вільного духу.

У циклі «В огні наш край» відображено ще один патріотичний мотив – це необхідність у захисті своєї батьківщини від ворогів. Причому загострення патріотичних почуттів відбувається особливо під час грізної небезпеки для Батьківщини: «Бо з великої любові / До рідненької землі / Буде бою, буде й крові / По потоках і ріллі» [15, с. 141]. Батьківщина в поезії постає в образі рідного краю: «Народ мій – велетень в кайданах, / Мій край – загублений Едем» [15, с. 145]. Автор порівнює народ з Антеєм, який був нездоланий, доки торкався матері-Землі, від якої черпав нові сили. У цьому порівнянні закладено головний мотив поезії – будь-який народ буде нездоланим, якщо він буде жити на своїй рідній землі.

Складовою політично-історичного міфу будь-якої нації є національні герої. Цикл «Відгуки» С. Черкасенка присвятив національним героям, які віддали своє життя за Україну, її незалежність. В одному із листів Черкасенко зазначив, що наша рід-

на країна «не знала відтоді долі, / як позбулась козака», тому, на думку автора, національними героями України є козаки. Тому, на нашу думку, ще однією характерною рисою патріотизму в поезії С. Черкасенка є прояв інтересу до історичного минулого України. Це козак Байда в однойменній поезії: «Пильнувати Україну / Будем гостро вздовж і вишир, / Будем битись до загибину / За укохану вітчизну, – Не дамо її в ясир! //» [15, с. 150]; Іван Гонта, що віддав своє життя за Батьківщину: «...на шмаття розтягли / Його козацьке чесне тіло //» [15, с. 151], чим підняв народ до помсти «за ганьбу, гвалт, за сльози, кров / За многолітню кормигу»; Залізник: «Дається воля тільки тим, / Хто серцем вміє ще горіти //» [15, с. 152], гайдамаки, які на поклик України вирушають у бій: «Україна / Нас кличе пробі не дарма: / Ось-ось жаданая хвилина – / Її ми визволим з ярма //» [15, с. 155]. Погодимось з В. Погребенником, що «тип героя, народного захисника і месника автор передбачив, як і у фольклорному епосі, у єдності із рідною землею» [12, с. 96]. Єдність із рідною землею в поезії передано через зв'язок із природою, зокрема з рослинним світом. Рослинам автор присвоює цілющу, оберігаючу силу. У поезії відображено загальний міфологічний постулат про єдність людини і природи, їхній безперервний взаємозв'язок. Природа рідної країни допомагає своїм героям. Так, козак Байда «набирається сили в неосяжних степах», а пороги Дніпра-батька є його щитом. У поезії «Зеленожупанник» природа цілює рани козака: «На зеленій на траві / М'яко ребрам, голові / Надо мною гай зелений / Біль зашіптує шалений //» [15, с. 155]. У міфології слов'ян були священні гаї, що заміняли їм храми, тому саме в гаю козак знаходить порятунком від своїх ран. Також через стан природи автор показує життя цілої країни: «В хуртовинах мій край, / В морозах і снігах, / І криком розпачу одчай, / Мов ураган, несеться по степах» [15, с. 149]. Досить часто автор порівнює козаків-героїв з орлом: «Байда простору шукає, – / Орлім оком озирає / Степ безкрай та блакить» [15, с. 50.]; «Козак Максим встає з могили, – / Орлячий погляд ще не згас, / Козацькі ще бувають сили» [15, с. 152.].

Виразні патріотичні мотиви пронизують цикл «На чужині», в якому ліричний герой живе в незнанні про Україну, що приносить смуток у його душу: «у серці гадам в'ються смутки». Досить виразно зображено життя ліричного героя на чужині: «Гойдаюсь, як в човні, / На хвилях тихої зануди, / А шлях мій ген пославсь в туман... / В байдужім сні / Не дихають розбиті груди, / Затих і біль колись пекучих ран //» [15, с. 253]. У цьому вірші автор знову звертається до міфологеми шляху, акцентуючи увагу на тому, що центром міфопростору в поезії є образ України, до якого веде цей шлях. Часопростір представлено характерною для українського фольклору бінарною позицією «час – вода». Найкраще, на нашу думку, показано душевний стан ліричного героя на чужині в поезії «Безпорадність»: «Тяжко-важко на чужині / Розпинати мимоволі / На хресті / Мрії соняшні, святі / І згорнуть широковолі / Крила й пориви орлині! //» [15, с. 254]. Відтак у поезії «Безпорадність» крила символізують силу людини, вміння долати перешкоди, рухатися уперед, не зупинятися на досягнутому, адже відомо, що найважча перемога – та, яку людина здобуває над собою. Крила також є ознакою творчості, натхнення. Зрозуміло, що на чужині ліричний герой втрачає свою творчу силу, і тому крила його згорнені [11, с. 18]. Хочемо звернути увагу на те, що часопросторову дійсність чужини автор зображає у чорному кольорі або без кольору: «Де взяв його, отрути-зілля, / Заворожить гнітючий сум, / Розвіять чорне божевілля, / Розбити долі наглий глум... //»

[15, с. 265]; «Слова – без барв, а почуття – / Давно погашені огні / В душі мої... //» [15, с. 194]», тоді як українська дійсність забарвлена в різні кольори: «У злоті нив лиснять поля, / Гаї в смарагдах пречудових, / Схилилось довгее гілля / Вагою скарбів овочевих //» [15, с. 132].

У циклі «На варті» автор найдетальніше серед усіх циклів змальовує образ України: «Красуне в косах золотих / Своїх незміряних ланів, / З очима глибин голубих / Зірниць устами ранкових / І серцем зоряних світів. //» [15, с. 133].

У поезії С. Черкасенка Єрусалим постає як просторове сакральне місце, яке символізує Україну. Як зазначає О. Бігун, «окрім сакральної просторової площини Єрусалим уособлює ще й часову, точніше безчасову формулу, є посередником встановлення праведності/святості на всій землі. Таким чином сакральна просторово-часова семіосфера Єрусалима вибудовується навколо уявлення про державу/місто, що причетне до ідеального світу» [2, с. 9]. Міфологема Єрусалима – це зруйноване місто: «Розбито наш Єрусалим, / Сіонські святощі в руїнах, / Але над попелом святим / Замає знов наш стяг на стінах» [15, с. 136]. Єрусалим – це зруйноване місто, але віра в краще не полишає ліричного героя: «Ще кобзи наші у руках, / Ще не посліпли наші очі, / І у надірваних грудях / Бувають ще пісні пророчи //» [15, с. 137]. Уподібнення України Єрусалиму спонукає зіставити два пригноблені народи, які залишаються нескореними, тому що нескорений їхній дух.

Сакральність України в міфопросторі цього циклу зображено за допомогою релігійної лексики: «Господь ще любить Україну: / Він в ризи пишній одяг / Своєю окривджену дитину //» [15, с. 132]; «Вона в сльозах, як в тихих росах, / Горять огнем рубіни ран, / Вінець з тернів на пишних косах, / І під хрестом зігнувся стан. //» [15, с. 133]; «З усіх країв скажені пси / Роздерти йдуть пречисте тіло... / Вартуй, козаче! – вчороріло: / У небезпечні ці часи / Огню святого не згаси. //» [15, с. 137].

Висновки. С. Черкасенко – письменник, просвітянин, творчість якого буде актуальною у всі часи. Все сказане вище свідчить про важливість досвіду виховання громадянина і патріота, необхідності його осмислення з урахуванням сучасної ситуації. А поезія Спиридона Черкасенка є тим матеріалом, у якому закладено першооснови патріотичного виховання. Образ України в ліриці поета – це сакральне місце, де можна знайти душевний спокій, це безмежні простори, які наділені красою та свободою. Для міфопростору поезії С. Черкасенка характерне дуалістичне моделювання світу, як-от «свій – чужий», «небо – земля». Варіантом універсальної опозиції «свій – чужий» є «Україна – чужина», варіантом універсальної опозиції «небо – земля» є «земля – зоря». Характерними проявами патріотизму є любов до природи рідного краю, абсолютна самопожертва на благо спокою і миру на рідній землі, необхідність у захисті своєї Батьківщини від ворогів у період грізної небезпеки. Патріотичні мотиви тісно пов'язані з міфологемами, які допомагають їх повніше розкрити. Аналіз міфологем зорі, води, шляху в поезії С. Черкасенка дає змогу краще зрозуміти та доповнити розуміння його творів, описати та пояснити художній світ письменника.

Література:

1. Антоненко Н. Спиридон Черкасенко: штрихи до літературно-педагогічного портрету: самоучитель / Н. Антоненко // Українська мова і література в школі. – 2003. – № 2. – С. 51–52.
2. Бігун О. Міфологема Єрусалима в поезії Т. Шевченка // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. – Вип. 24. – 2013. – С. 8–12.

3. Бойченко В. Літературна творчість Спиридона Черкасенка / В. Бойченко // Краєзнавчий альманах. – 2002. – Вип. 2 – С. 12–17.
4. Вишневецький В. Проблеми початкової освіти у творчій спадщині Спиридона Черкасенка / В. А. Вишневецький // Гуманітарні науки. – 2011. – № 2. – С. 120–124.
5. Давидюк В. Первісна міфологія українського фольклору / В.Ф. Давидюк. – Вид. 3-тє, доп. й переробл. – Луцьк : Волинська книга, 2007. – 324 с.
6. Енциклопедичний словник символів культури України / за заг. ред. В.П. Коцура, О.І. Потапенка, В.В. Куйбіди. – 5-е вид. – Корсунь-Шевченківський: ФОП Гавришенко В.М., 2015. – 912 с.
7. Зілинський Б. Автобіографія та апологія Спиридона Черкасенка 1929 року [Текст] / Б. Зілинський // Кур'єр Кривбасу. – 2016. – № 311/313. – С. 179–198.
8. Калантаєвська Г. Діяльність Спиридона Черкасенка на тлі суспільного життя України початку ХХ ст. / Г. П. Калантаєвська // Філологічні трактати. – 2010. – Т. 2. – № 4. – С. 20–29.
9. Котяш І. Зародження і розвиток творчих рефлексій Спиридона Черкасенка крізь призму його епістолярію / І. Котяш //– Мандрівець, 2015. – Т. 1. – С. 42–45.
10. Кузьма О. Ліричний цикл у творчості С. Черкасенка (цикли «Біла Панна», «Зелені руна») / О. Кузьма // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. – 2012. – Вип. 27. – С. 93–96.
11. Небеленчук І. Крила як символ духовного багатства людини, її прагнення до високості (навчально-дослідницька діяльність учнів) / І. Небеленчук // Українська література в загальноосвітній школі. – № 2.–2015.– С. 18–21.
12. Погребенник В. Фольклоризм української поезії (остання третина XIX – перші десятиліття ХХ століття): посібник. – К. : Юніверс, 2002. – 58 с.
13. Топоров В. Исследования по этимологии и семантике. Т. I: Теория и некоторые частные ее приложения. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 816 с.
14. Топоров В. Пространство / В. Топоров // Мифы народов мира: Энциклопедия. – М., 1980. – Т. 2. – С. 341–342.
15. Черкасенко С. Твори: у 2 т. Поезія. Драматичні твори / С.Ф. Черкасенко; упоряд., авт. передм. та прим. О. Мишанич. – К. : Наук. думка, 1991. –Т. 1. – 891 с.
16. Черкасенко С. Поезії / Спиридон Черкасенко. – Київ : Рад. письменник, 1990. – 292 с.

Мошнориз М. Н. Патріотические интенции мифопоэтики С. Черкасенко-лирика

Аннотация. В статье исследованы патриотические мотивы в поэзии С. Черкасенко с помощью мифопоэтического анализа, выявлены мифологические мотивы и образы, определено их влияние на реализацию авторской идеи.

Ключевые слова: модернизм, мифологема, национально-патриотические мотивы, поэтический цикл, лирика.

Moshnoriz M. The Patriotic intentions of mythopoetic S. Cherkasenko's lyric poetry

Summary. The article has been investigated the Patriotic motives in the S. Cherkasenko's poetry of using mythopoetic analysis revealed mythological motifs and images, defined by their impact on the implementation of the author's ideas.

Key words: modernism, mythologem, national-patriotic motives, poetic cycle, lyrics.